

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Προστασία της δημοκρατίας (Η Ευρώπη παίρνει μέτρα ενάντια στον νεοναζισμό)

Η Ευρώπη αφυπνίζεται και λαμβάνει μέτρα για την προστασία της δημοκρατίας. Υπάρχει όμως πρόβλημα ευρωπαϊκής δημοκρατίας; Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λέγει ότι υπάρχει. Γι' αυτό και η πρόεδρος της, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ανακοίνωσε ότι θα παρουσιάσει σύντομα ένα Πακέτο για την Υπεράσπιση της Δημοκρατίας (Defence of Democracy Package). Η Φον ντερ Λάιεν επισημαίνει ότι η δημοκρατία στην Ευρώπη θα πρέπει να προστατευθεί από τις κακόβουλες έξωθεν επεμβάσεις κυρίως στην εκλογική διαδικασία αλλά και «από τους Δούρειους Ίππους αυταρχικών καθεστώτων που δρουν στο εσωτερικό της Ένωσης» υπονοώντας τα διάφορα εθνολαϊκιστικά ή ναζιστικά κόμματα που κατευθύνονται απ' έξω. Η ευρωπαϊκή δημοκρατία φαίνεται συνεπώς να απειλείται τόσο «απ' έξω» όσο και «από μέσα».

Την περασμένη εβδομάδα 46 Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών υπέβαλαν στην Επιτροπή ένα εκτεταμένο κείμενο με προτάσεις ως συμβολή στο Πακέτο για την Υπεράσπιση της Δημοκρατίας, εστιάζοντας σε περιοχές όπως το κράτος δικαίου, ατομικά δικαιώματα, ελευθερία του Τύπου, διεξαγωγή των εκλογών, κοινωνικά δίκτυα κ.λπ. Το ενδιαφέρον είναι ότι προτείνονται (και το Πακέτο θα περιέχει) όχι μόνο μέτρα και δράσεις πολιτικού χαρακτήρα αλλά και προτάσεις για νομοθεσία σε επίπεδο Ένωσης για την προστασία της δημοκρατίας. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται κανονιστική ρύθμιση με όλες τις εγγυήσεις για την απαγόρευση νεοναζιστικών πολιτικών μορφωμάτων (τύπου Χρυσής Αυγής) σε συμμετοχή τους στις ευρωεκλογές.

Τα πρόσφατα εκλογικά αποτελέσματα σε κράτη-μέλη της Ένωσης έχουν ενισχύσει τις ανησυχίες για την ευρωστία της ευρωπαϊκής δημοκρατίας. Αυτό που καταγράφεται ως γενικευμένη τάση είναι η ενίσχυση των ακροδεξιών εθνολαϊκιστικών πολιτικών σχηματισμών με θέσεις εχθρικές προς το κράτος δικαίου, τους μετανάστες, την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, αν και μετά το φιάσκο του Brexit δεν τολμούν να προτείνουν πλήρη αποχώρηση απ' αυτή. Ειδικότερα στη Φινλανδία το ακροδεξιό, αντιμεταναστευτικό κόμμα των Φινλανδών κατέλαβε τη δεύτερη θέση (20,1% ψήφων, 46 έδρες). Και καθώς η δεξιά Εθνική Συμμαχία ήλθε στην πρώτη θέση (20,8% ψήφων, 48 έδρες) το πιθανότερο είναι να υπάρξει δεξιά - ακροδεξιά κυβέρνηση. Με αποτέλεσμα το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα (SDP), αν και βελτίωσε τη θέση του, να παραμείνει μάλλον εκτός κυβέρνησης όπως και η χαρισματική ηγέτις Σάνα Μάριν η οποία έδωσε μια εντελώς φρέσκια διάσταση στην πολιτική.

Στη Βουλγαρία επίσης το ακροδεξιό, φιλορωσικό κόμμα Αναβίωση βελτίωσε αισθητά τη θέση του (14,2% ψήφων, 37 έδρες). Ενίσχυση ακροδεξιών κομμάτων καταγράφεται επίσης σε Αυστρία, Ολλανδία, Ισπανία, Σουηδία (οι ακροδεξιοί Σουηδοί Δημοκράτες ήλθαν στη δεύτερη θέση - 20,5% ψήφων - στις πρόσφατες εκλογές). Ενώ η Ιταλία κυβερνάται ήδη αν και πτωχώς από την Ακροδεξιά. Και η μεγάλη απειλή βρίσκεται βέβαια στη Γαλλία και το τι μπορεί να γίνει στις προεδρικές εκλογές του 2027 με τον ακροδεξιό Εθνικό Συναγερμό με τη Μαρίν Λεπέν να πολιορκεί το Ελιζέ. Για να μην αναφερθούμε στις περιπτώσεις Ουγγαρίας και Πολωνίας, ενώ ουδείς μπορεί φυσικά να προδικάσει το τι πρόκειται να γίνει στις ευρωεκλογές του 2024. Οι λόγοι επανάκαμψης της εθνολαϊκιστικής Ακροδεξιάς φαίνεται να συνδέονται με τις πολλαπλές κρίσεις (ενεργειακή, πληθωρισμού κ.ά.), τις ευρύτερες συνέπειες του πολέμου στην Ουκρανία, την αδυναμία της ΕΕ να θεσπίσει μια δίκαιη και αποτελεσματική κοινή μεταναστευτική πολιτική.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακείμιδης είναι πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΥΝΑΜΕΤΙ και Research Associate ISE. Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορεί το νέο βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030. Οι Προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης».